

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiastica Hymnodia Libri Tres

Secchi, Anacleto

Antverpiæ, 1634

Cap. XX. Parænesis ad Hymnodia studiosos.

[urn:nbn:de:hbz:1-45942](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:1-45942)

illud iudicium in sacra Regum historia proditum, dum quorundam impiorum Sacerdotum, qui tantummodò diuinum cultum imminuendi causam præbebant, absque vllò proximi detrimento in rebus, praua recensentur gesta. nam huiusmodi gesta appellantur grauissimū delictum:

1. Reg. 2. *Erat autem peccatum puerorum grande nimis coram Domino, quia retrahebant homines à Sacrificio Domini. Et hoc iudicium secuta est seuerissima vltio diuina: nam vno die iidem Sacerdotes violento mortis genere, iuxta verbum Domini, sublati sunt. Iustè itaque quod iustum est semper exequantur fideles Punctatores, omni seposito amore, spe, metu, ac odio, ne, dum aliis prodesse aut obesse student in re temporali, iacturam sibi in re spirituali comparent magnam. Nec digni excusatione habebuntur ob eam rationem, quia*

*Punctatore
absente à
choro alius
suffici debet.*

& ipsi non adfuerint choro: nam quando per occupationes eis minimè licet adesse choro, debent alium idoneum sufficere ministrum, qui vices suas eadem suppleat fidelitate, Ecclesiastici ministri perpetua comite, alioquin ipsis imputabitur omnis iniusta quotidianarum distributionum partitio, & iisdem semper remanebit onus restituendi læsis, quod iniustè ablatum est illis.

C A P V T. XX.

Parænesis ad Hymnodia studiosos.

LICEAT nunc mihi omnium Ecclesiasticorum minimo non docendi præsumptione, sed piæ voluntatis affectu, ad omnes Ecclesiasticos, solemni Hymnodia in choro persoluendæ adscriptos, pauca hæc vltima Operis verba in sensu

su meo dirigere, vt simul excitati, tanto muneri feruentius vacare decernamus. Recolamus, Venerabiles Ecclesiastici, nos ex diuinæ gratiæ liberali benignitate esse ad illud munus exercendum in terris assumptos, quod Angeli beati irrequieti explent in cælis; quod item, ad nosram æmulationem, explere suo modo nouerunt insigniores substantiæ corporeæ, licet anima sensuque carentes. Elementa, quæ suis perpetuis transmutationibus & mutuis actionibus compositorum generationi deseruire non cessant, sicut Conditoris laudes, dum ei obsequuntur magna fidelitate, quasi tot vocibus celebrant, quot effectus producant; ita in sacris Scripturis organo rectè sonanti assimilantur. *In se enim* (ait Sapientiæ Sap. 19. Auctor) *elementa dum conuertuntur, sicut in organo qualitatis sonus immutatur.* Cæli item, qui suis ordinatis conuersionibus omnem inferiorem creaturam luce & influxu perficiunt, dicuntur in sacris Literis sui Conditoris gloriam prædicare ac decantare suauiter. *Cæli enarrant gloriam Dei, & opera manuum eius annuntiat firmiter*, ait Hymnographus; subdens eorum voces ab omnibus omnino nationibus exaudiri: *Non sunt loquela, neque sermones, quorum non audiantur voces eorum.*

Quod facere nouerunt huiusmodi substantiæ corporeæ ratione voceque carentes, si homo, qui ex Dei peculiari dono scientiam habuit vocis, nollet, aut negligeret explere, magnam subiret coram Deo suo ignominia & confusionis causam. *Turpe enim foret* (ait eloquentissimus sanctissimusque Chrysostomus) *si homo, qui est compos rationis, & omnibus quæ videntur præstantior* creatura,

*Elementa
Deum sine
voce lau-
dant.*

*Cæli suis
motibus
Deum præ-
dicant.*

Psal. 118.

*Homo tene-
tur Deum
laudibus
colere.*

*S. Chrys. in
Psal. 144.*

*Ecclesiastici- creatura, sit in Dei laudibus inferior; non solum-
corum ma- autem turpe, verum etiam absurdum. Quomodo au-
gna obliga- tem non absurdum? si quidem ipsa quotidie, atque
tio ad opus adeo singulis horis emittit Domino glorificationem:
Psalmodia.*

*Celi enim, inquit, enarrant gloriam Dei, & opera
manuum eius annuntiat firmamentum. Dies diei
eructat verbum, & nox nocti indicat scientiam. Sol
& luna, & varius astrorum chorus, & pulcherri-
mus ordo ceterorum omnium suum predicat opifi-
cem; qui est ergo his omnibus prestantior, si hoc non
faciat, sed etiam sua vita Deum, qui eum creavit,
maledictis impetat, quomodo erit is dignus vlla ve-
nia, aut quamnam poterit asserere sui defensionem?
Hæc urget sanctus Doctor ad nostram excitatio-
nem, quæ vim habent maiorem in nobis, qui &
homines sumus, & Ecclesiastici sumus, electi à
Deo ad hoc munus explendum. Turpe nimis ef-
set, si nos à communi hac omnium creaturarum
harmonia, Angelica, cælesti & elementari sub-
traheremus nos ipsos; vel etiam si frigidiores aliis
creaturis in hoc opere essemus.*

*Hominis
dignitas il-
lustratur
ex usu
Psalmodia.*

*D. Chryf.
Hom. 8. in
Epist. ad
Roman.*

*Sicut igitur nobilitate naturæ elementa & cæ-
los superamus, & Angelorum dignitati propè ac-
cedimus, imò communicamus ratione animi,
qui est immaterialis; ita par est, vt in diuinis per-
soluendis laudibus, cælorum elementorumque
munus superantes, Angelicam æmulemur dili-
gentiam ac perseverantiam. inde conditionis no-
stræ dignitas honoris vtilitatisque augmentum
non modicum consequetur. Honor in primis au-
gebitur humanæ conditioni; quia non modicum
quid est, aiebat sanctus Chrysostomus, homi-
nem dignum esse, qui ad celebrandum Deum
admittatur. Qui eliguntur Oratores ad Regum &*

& Principum res gestas celebrandas, ad singularem id sibi reputant honorem, etiam si inde nullus prætereà proficisci deberet fructus. Utilitas quoque facillè potest cognosci; quia cum omnis noster honor Deo exhibitus nihil illi possit addere aut conferre, redibit certò certius ad ipsos honorantes. quod appposito exemplo explicat beatus Chrysostomus dicens: *Quemadmodum is, qui*

Idem Homil. 4. in 1. ad Tim. Utilitas ex usu Psalmodia.

apertis oculis Solis intruetur lucem, sibi ipsi prodest, quia illius excelsi sideris contuetur pulchritudinem, nihil tamen illi conferens nec claritatis aut perfectionis, cum semper permaneat idem fulgor Solis. Idem omnino euenit nobis, quando Hymnis Deum celebramus: Deus enim est absque nostris laudibus; quia Deus tamen nostris delectatur laudationibus, ideò cultores suos amore ac beneficiis prosequi non omittit.

Vos præsertim obtestor, qui ex benigniori Dei voluntate ad perfectiorem altioreque viuendi formam estis assumpti, quicumque vos estis, siue viri siue feminae, in Claustris sub obedientia viuentes, qui sublimi illa gratia gaudetis, quam Hymnorum Auctor maximo ardore exoptauit, non tamen obinuit, nimirum habitandi Domum ipsam Domini Dei omnibus diebus vitæ vestræ; ut gratiæ sublimitati respondentes, omnem diligentiam, operam studiumque diuinis laudibus præstare non grauemini. Si hac tanta gratia dignus fuisset effectus sanctus David, cuilibet dignitati, ipsimet sceptro ac diademati Regio hanc prætulisset, vnicum sibi thesaurum, honorem, splendorem eam censens, vti declarauit illis verbis: *Vnam petij à Domino, hanc requiram, ut in-*

Religiosi Domum Dei inhabitantes magno gaudent privilegio.

Psal. 16.

habitem in Domo Domini omnibus diebus vita mea.

Quam

Quam suam declarationem iterum ac sæpè voluit amplioribus verbis notam omnibus, præsertim Psalmo 83. quem totum in huius sui erga diuinum Templum voti ardorisque expressionem decantauit, incipiens cantum ab eleganti epiphonemate :

Psal. 83.
Davidis
ardens voluntas erga
Templum.

Quàm dilecta tabernacula tua Domine virtutum : concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini (quæ verba prima clariùs leguntur à diuo Augustino, *Quàm amabilia tabernacula tua Domine, &c.*) prolequens ardentioribus affectibus : *Melior est dies vna in atriis tuis super millia. Elegi abiectus esse in Domo Dei mei.* quibus declarat, se præferre Templi sancti habitationem omnibus omnino mundi visibilis diuitiis ac deliciis. Sollicito etiam ardore explere conatus esset iuges ac indefessas laudationes. verè enim Beatos in eodem Psalmo declarauit, qui ad hanc assumpti habitationem laudes frequentant diuinas : *Beati, qui habitant in Domo tua Domine, in sacula seculorum laudabunt te.*

D. Hyacinthi Poloni
mors egrègia.

Huius præclaræ beatitudinis scimus nonnullos fuisse tam ardentè studiosos, vt suæ felicitatis supremum putarent fastigium, si, ex singulari Dei gratia, meruissent inter psallendum vltimos efflare spiritus. In hoc genere studij sicut enituit sanctus Hyacinthus Polonus, D. Domini-
ci alumnus insignis, ita eiusdem sui studij dignus fuit optatum consequi effectum : nam morti proximè, viribus licet fractus, sensuum tamen vigore validus, voluit ipso obitus die, quem & præuiderat, & prædixerat, ad Canonicas Horas in choro canendas cum ceteris Fratribus descendere, vt supremos sui cordis & oris affectus & accentus mors adueniens reperiret muneri diuinorum

rum laudum intentos. Exitus desiderio respon-
dit: nam, expletis Hymnis qui tunc canebantur,
animam Deo reddidit Creatori. Eodem mortis
felicissimo exitu meruit præclara obfignare me-
rita sanctissimæ suæ vitæ insignis Episcopus Can-
tuariensis Thomas, optimorum Præsulum exem-
plar iucundissimum. Hic sicut ob Catholicæ Ec-
clesiæ iustam defensionem martyrio fuit decora-
tus, ita huius sublimis coronæ effectum dignus fuit
in loco sibi omnium carissimo, nempe in Eccle-
sia, tempore actualis Hymnodicæ. Præsens aderat
Episcopus egregius vespertinis Horis vnà cum
Clericis suis, quando à nefariis satellitibus fuit
gladiis vulneratus, &, tamquam electa victima,
Deo, quem Hymnorum gratissimo colebat Sa-
crificio, mactatus. O verè felicem beatamque
mortem! dignam Ecclesiasticis generosis, dignam
Religiosis feruidioribus, dignam Præsulibus in-
signioribus.

*D. Thoma
Cantua-
riensis mors
inter psal-
lentes.*

Omni itaque studio & virium conatu retinea-
mus, factum rectumque tueamur commune
istud psallendi in choro munus: nec, alicuius
temporalis iacturæ timore, patiamur à cantu
semel suscepto nos vnquam amoueri. Quam-
uis enim contingeret in huiusmodi sacro cantu
nos vitam cum morte commutare, certi tamen
sumus, mortem istam futuram in conspectu Do-
mini pretiosorem vita diuturniore plurimorum
tepidorum. Hymnographum nostrum, cuius
verba frequentamus, libeat audire, & æmulari,
quemadmodum strenui generosique psallentes
psallentem libenter audiunt, & æmulantur. Hic
beatus vir cum in quodam suo Hymno vouisset
Deo, in animi grati significationem, Sacrificia, &
Qq hostias

hostias laudum & confessionis, ne quis putaret horum votorum executioni priuata Hymnorum recitatione in angulis Palatij & in cubiculis facturum satis, statim non vnica tantum, sed iterata declarauit attestacione, se palam & publice emissa vota redditurum, coram scilicet omni populo, quamuis inde sibi mors posset aliquando imminere. Hac occasione cecinit solemnem illam toti nostræ Ecclesiæ apprimè caram ac familiarē sententiam: *Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum eius.* Quam sententiam, vnà cum toto isto Psalmo, ad sanctorum Martyrum decantandas glorias in Canonicis Horis vsurpat Ecclesia. Huius sententiæ vsurpatio haud mediocriter commendat publicæ nostræ in choro Hymnodia meritum: nam innuit, Psalmodiæ vltim posse Martyrum morti pretiosæ exæquari, dum æquè de Martyrum & psallentium morte eadem pronuntientur verba.

Psal. 115.

Psallentium feruidorum mors pretiosa.

Nobis ipsis tandem recolamus gratias eximias, quas munificentissimus Deus libenter offert psallentibus piis; non enim patitur Deus se vinci à nostro feruore, sed solertiæ nostræ sua rependit cumulatiſſima præmia. Cantus equidem nunc est laboriosus, fateor, sed laborioso cantui cantus gloriosus, imò æternum iucundus, est certò certius successurus, quemadmodum non semel in hoc Opere diximus, & voluit manifestè docere sanctus Hymnographus verbis postremò allatis: *Beati, qui habitant in domo tua Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te.* Quare beati? quia in sæcula sæculorum laudabunt te. Nam ex laudatione rectè expleta in Domo Domini in terris, consequetur laudatio in sæcula sæculorum ex-
plenda

plenda in cælis, vbi vera conceditur beatitudo, vti plurima nobis testantur ab Historiis descripta exempla. Ex quibus pro coronide totius argumenti illud præclarissimum offero, à Magno Gregorio ad nostram eruditionem descriptum, de duobus illis felicibus Religiosis, qui in Samnio (quod nunc Aprutium dicitur, cuius Metropolis est Aquila) in Prouincia Valeriæ, magno spiritus feruore sub Abbate Valentio, Deo altissimum præstabant famulatum, præsertim (viti credimus) Hymnorum in choro diligenti frequentia, digni proinde effecti, qui corona præclara Martyrij obsignarent vitam religiosè in Dei honorem exactam: nam sæuitia Longobardorum ad arborem suspensi, vitam ærumnosam cum morte felici commutarunt. Vt autem horum Religiosorū sublimia merita mortalibus essent conspicua, voluit piissimus Deus, qui feruorum suorum merita coronat, miro euentu ipsorum pretiosam approbare mortem. Vespere facto, istorum occisorum beatus spiritus clarè auditus est eos Psalms alternis suauissimè decantare versibus, quos viuentes præcipuo studio colebant; ita ut ceteri captiui fideles, imò ipsi etiam tyranni occisores, qui ibi aderant audientes, isti timore, lætitia illi sint affecti. En præmia præclara à Deo famulis suis liberaliter parata; en exempla à sanctis viris ad mortalium stimulos fideliter descripta. Verè concludit sanctus Doctor, & Pontifex optimus, historiam scribens, hoc à Deo permissum esse insigne prodigium Psalmodiæ exercendi post mortem, *ut viuentes discerent, quia si Deo seruire studeant, post carnis mortem veriùs uiuant.* Beati igitur verè dicuntur à Psalmographo qui habi-

*Occisorum
spiritus au-
diti sunt
psalms
cantare.*

tant Domum Domini; nam in sæcula sæculorum
laudabunt eundem Dominum.

- Vos itaque ad hanc electi beatitudinem, ô Re-
 gulares, *benedicite Dominum, qui statis in Domo*
 Psal. 133. *Domini, & in atrius Domus Dei nostri. Laudate*
 Psal. 134. *Dominum, quia bonus Dominus; psallite nomini*
eius, quoniam suauis. Super vos parata est illa be-
 Psal. 133. *neditio à Dauide exoptata, Benedicat te Domi-*
nus ex Sion, qui fecit calum & terram; sicut acriori
pœna punientur tanto donati honore, si negligenti-
ores in hoc munere fuerint reperti. Studeamus
omnes benedicere Deum corde perfecto, & ani-
mo volenti, vt ab illo benedici mereamur, cuius-
que beneditio super nos firmetur in æternum.
Faxit Deus benedictus, vt quæ in his Libris con-
scripta sunt, ita re ipsa ad eius cedant gloriam &
honorem, sicut à me ex animo sunt directa; sem-
 1. Tim. 1. *per enim cum diuo Paulo, Apostolo feruicidissimo*
protectoreque dilectissimo, dicere decreui: Regi
sæculorum immortalis, inuisibili, soli Deo honor &
gloria. quemadmodum eidem soli summo Regi,
 Psal. 44. *vnà cum Hymnographo sancto, hanc Hymno-*
diam & cetera opera dico.

